

s'hi pugui relacionar un NL *Paiano* de Toscana; com que aquí -l- hauria donat /, potser ve d'un PALERIUS amb -ERI- > -ei- normal en fon. toscana (Pier *Top. dell'Arno*, p. 169). (CORIUM > *cuoio*, AREA > *aia* etc. amb assim. haplòlogica?)

¹ S'hi conserva una taula i restes d'un antic altar, que representa el santíssim enterrament «de correcto dibujo» (Monsalv).—² Notem que va acompanyat d'altres judicis que no semblen ni segurs ni inversemblants: «VINOM 'vin' vocabulaire commun de l'It. ancienne; *nāsōm* < gr. *νάσιος*».

PALESTRINS, PALESTRE, PALESTRERS

Com que són noms dels quals només tenim dades deficientes i tanmateix valuoses, les consignarem, sense gaire esperança d'arribar a conclusió etimològica.

«A *palstrins*» és el nom que oïm d'una serra del massís montsenyenc, que baixa del Pla de la Calma en direcció a Vilamajor; de l'exc. 1 (1923) recordo que també hi havia un antic mas d'aquest nom, el caràcter primari del qual sospitem sense tenir-ne proves.

Relacionem amb un grup de tres noms en les terres altes de Pallars i Ribagorça: Bòrda de *Pelēstre* en el te. d'Oveix (xxxvii, 159.13); *Corral de Pelestrés* en te. de Surp, que a Rodés pron. *Pelastrés* (xxiv, 192.7): deu venir de -ers; i vagament recorda el *palustre* eina dels nostres paletes. A l'Alt Isàvena —per tant una mica massa lluny perquè hi hagi continuïtat geogràfica—: *El Paljēstro* pda. de Rallui, i no gaire enllà Barranc des *Paljāstros* dins el mateix terme mun. (xix, 68, 67): aquí ja hi ha casos de diftongació espontània de E en -jē-, que en certes condicions metafòniques alterna amb -jā- dona, potser ESTRU > -jēstro, -ESTROS > -iastros. (cf. -ieso / -iasa a l'alt Isàvena); cf. *E.T.C.* I, 134, 130.

Una explicació que es presenta atraient seria a base de variants de *palastre* (o *palustre*) 'làmina de metall', cat. ant., oc. i fr. (*DECat.* vi, 181a51ss.) amb *palastratge* (804b35ss.). Potser, doncs, vindria d'uns molins i les seves pales. Tant a *Palastrins*, com en aquell nucli de Pall.Rbg. degué haver-hi sengles molins.

Sobretot per a *Palestrins* també se'ns acut que es parteixi del derivat del NL *Praeneste* de l'antiga Itàlia, ciutat del Laci: el seu gentilici PRAENESTINUS donà l'it. *palestrino*, -trina, amb una dissimilació que igual s'hauria produït a casa nostra. Díficil de creure, perquè llavors els noms del N.O. haurien de ser extrets secundàriament d'uns **palestrins*, allà ben hipotètics. Tanmateix la versemblança de la idea reprèn un poc en trobar en un doc. vigatà de 942, una «terra de Penastria --- vinea de Pinistria» (*Dipl. Cā. Vic.* p. 171, § 199): és relatiu a Oristà, que no és pas gaire pròxim al nom montsenyenc (uns 50 k.). Quedin en

estudi les dues vies.

Paletto-lo-gran, V. *Pala Palicornia*, V. *Cadaqués*
5 *Palinqueró*, V. *Palanca*

PALLA

I altres derivats del ll. PALEA (*DECat.* vi, 194a40-198b60)

Pas de la Palla, a Perpinyà (xxvii, 104.7). *El Pes de la ~*, indret suburbà de la Barcelona vuitcentista, zés alteració de Pas d. l. P o viceversa? *Pujada la ~*, partideta dalt de la serra, a Berrós (xxxvii, 66.15). *Cova (de) la ~* i *Mas de la P.* a Culla (xxxix, 68.19). *Barranc de la ~*, a Orba (xxxiv, 118.26). *Lloma (de) la ~*, a Biar (xxxvi, 8.2). *Sa Coma de sa ~*, a Bunyola (xl, 10.16).

Coma Pallissa, a Mancor (xl, 57.5). Sengles LES PALLISSES, a Lanera de Solsonès (xli, 126.49) i a Ares del Maestrat (xxviii, 82.9).

El Pallisser, a Arestui (xxxvii, 59.3). *Alqueria del ~*, Patraix (Giner, 1935). *Mas de ~*, a Alcoi (xxiv, 11.10). *Masà(da)'ls Palleters*, a Vila-real (xxix, 141.24).

Pedrera (dels) Pallòcs, a la Torre de les Maçanes (xxxv, 73.21). *Caseta (de) la Pallòca*, a Onil (xxxv, 173.4).

Tossall de Pallot, a Pego (xxxiii, 109.22). *Molí (de) Pallús* a Mislata (xxx, 130.14). *Clot de ~*, a Torrent (xxx, 137.11).

Cova del Tio Pallo, a Dènia (xxxiii, 78.19).

Paller: els NLL que apleguem tot seguit no vénen directament de la idea de «paller, gran munt de palla adjacent a un mas, a una era», sinó de roques grans i vistents comparades amb la forma d'un paller.

Santuari de la Mare de Déu del Paller, en el municipi de Bagà, situat a la capçalera del torrent de *Paller*. El primitiu santuari era la masia de *Paller de Dalt* (Coromines, 1923).

DOC. ANT.: 1258: *loci de Paler*, 1290: *Beate M. de Payler*, 1314: *eccl. Scte. M. de Paller* (Serra, *Pinós i*
45 *Mat.*, 236).

La Moleta'l Paller, al capdamunt del barranc Junquera, a Bel (xxvii, 118.5). *Tormo del ~*, a Palanques (xxvii, 189.17). *Costa Paller*, a Aulet.

Els Pallers, dos grans penyals en un collet de la serra dels Ports, entremig de Caro i el Marturi, partida de Roquetes (Cor., 1934). *Els Pallers*, accident coster, a Xàbia (xxxiii, 81.22). *Pla de Pallers*, en el terme de Mieres (Cor., 1960).

Turó de Pallarets, a Sant Llorenç del Munt (Cor., 1952).

Pallero-lo-muro, entre Castanesa i Fontjanina